

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 27 listopada 2024 r.

Poz. 9683

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.378.2024.8

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 21 listopada 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność § 8 ust. 1 w zakresie: zwrotu „w tym” oraz pkt a-c załącznika do uchwały nr VII/68/24 Rady Gminy Kościan z dnia 23 października 2024 r. w sprawie: powołania Rady Seniorów Gminy Kościan i nadania jej statutu - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 23 października 2024 r. Rada Gminy Kościan podjęła uchwałę nr VII/68/24 w sprawie: powołania Rady Seniorów Gminy Kościan i nadania jej statutu.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 5c ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 29 października 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 5c ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), dalej „ustawa”, zgodnie z którym: "Rada gminy, tworząc gminną radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności: 1) tryb i kryteria wyboru jej członków, 2) zasady i tryb jej działania, 3) długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja rady gminy, na terenie której funkcjonuje ta rada, 4) zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków - dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków gminnej rady seniorów".

Podkreślenia wymaga, że uchwała podjęta na podstawie art. 5c ust. 5 ustawy stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.), dalej "Konstytucja RP", organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji RP obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11; CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Statut Rady Seniorów Gminy Kościan, dalej "statut", stanowi załącznik do uchwały.

W § 8 ust. 1 statutu rada uregulowała, iż „Rada liczy od 7 do 15 radnych, w tym:

a. 5 radnych wskazanych przez Urząd;

b. 5 radnych wskazanych przez organizację pozarządową Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Gminy Kościan;

c. 5 radnych, którzy biorą udział w wyborach.”.

Odnosząc się do powyższego, zdaniem organu nadzoru należy stwierdzić nieważność użytego w zdaniu pierwszym powyższego przepisu statutu zwrotu: „w tym” oraz punktów a - c, gdyż regulacje te zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 5c ust. 5 w związku z ust. 4 ustawy.

Ustawodawca w art. 5c ust. 4 ustawy postanowił, że: „Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.”. Prawodawca miejscowy, nadając statut gminnej radzie seniorów, w tym określając tryb wyboru jej członków, związany jest bezwzględnie obowiązującymi przepisami ustawy, w tym art. 5c ust. 4 normującym skład takiej rady.

Tymczasem Rada Gminy Kościan, decydując w kwestionowanym przepisie § 8 ust. 1 pkt a - c statutu o składzie rady w sposób nieuprawniony modyfikuje przepis art. 5c ust. 4 ustawy. Regulacja ta, w zakresie w jakim postanawia, że w skład rady seniorów będzie wchodziło 5 radnych wskazanych przez urząd oraz w zakresie w jakim zawęża krąg podmiotów działających na rzecz osób starszych, których przedstawiciele wchodzi w skład gminnej rady seniorów, jedynie do organizacji pozarządowej Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Gminy Kościan, jest niezgodne z wolą ustawodawcy wyrażoną w omawianym przepisie ustawy.

Natomiast w § 8 ust. 1 pkt c statutu rada ustaliła, że w skład rady seniorów ma wejść "5 radnych, którzy biorą udział w wyborach", a zgodnie z § 1 ust. 1 lit. b statutu "Ileć w niniejszym statucie mowa jest o: (...) Radnej/Radnym – należy przez to rozumieć członkinię lub członka Rady Seniorów". Analiza wyżej wymienionych zapisów statutu nie pozwala w precyzyjny sposób ustalić składu gminnej rady seniorów, zgodnego z normą zawartą w art. 5c ust. 4 ustawy. Należy uznać, że przepis § 8 ust. 1 pkt c statutu jest niejasny, a taki zapis w uchwale stanowiącej akt prawa miejscowego stanowi istotne naruszenie prawa.

Podsumowując, rada, decydując o składzie Rady Seniorów Gminy Kościan, w sposób istotny naruszyła normę kompetencyjną wynikającą z art. 5 ust. 5 w związku z ust. 4 ustawy.

Dodatkowo odnosząc się do treści § 8 ust. 1 lit. a statutu, organ nadzoru wskazuje na uzasadnienie wyroku WSA w Szczecinie z 18 maja 2023 r., II SA/Sz 195/23, LEX nr 3571296, z którego wynika, że „jeśli rada gminy zdecyduje się na powołanie gminnej Rady Seniorów, to musi godzić się z faktem, iż Rada ta nie będzie składać się z przedstawicieli wskazanych przez organ wykonawczy i organ stanowiący gminy, a z przedstawicieli właśnie osób starszych”. Podobnie NSA w wyroku z 27 października 2017 r., II OSK 349/16, CBOSA, wyjaśnił, że "Ustawodawca w art. 5c ust. 4 u.s.g. określił zamknięty katalog podmiotów uprawnionych do udziału w radzie nie przewidując w składzie rady przedstawicieli Prezydenta Miasta oraz Rady Miejskiej”.

Biorąc pod uwagę powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Kościan

Wójt Gminy Kościan